

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

DECIZIE

cu privire la respingerea recursului declarat de Djulai Elena, Zambilovici Iosif și Zambilovici Lidia,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Zambilovici Iosif și Djulai Elena împotriva lui Agheev Dmitrii, intervenienți accesorii executorul judecătoresc Furdui Ion, Zambilovici Lidia și Instituția Publică „Cadastru bunurilor imobile” cu privire la anularea înregistrării în Registrul bunurilor imobile a procesului-verbal și a sechestrului aplicat asupra lotului de pământ,

împotriva încheierii din 26 noiembrie 2024 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins cererea privind repunerea în termenul de apel și restituit apelul declarat de Zambilovici Iosif, Zambilovici Lidia și Djulai Elena,

(Dosarul nr. 2r-46/25
NR. PIGD 2-17190490-01-2r-05022025)

Soluția instanței de apel de respingere a cererii de repunere în termenul de apel și de restituire a apelului în temeiul art.369 alin.(1) lit.b) din Codul de procedură civilă este întemeiată. Apelul a fost depus în afara termenului legal, fără justificarea motivelor de imposibilitate a efectuării actului de procedură în interiorul termenului legal.

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud: M. Țurcan)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: R. Pulbere, A. Cașcaval, D. Dulghieru)

16 aprilie 2025

Textul corespunde originalului

Examinând, în lipsa părților, recursul declarat de Djulai Elena, Zambilovici Iosif și Zambilovici Lidia,

Curtea Supremă de Justiție, în completul de judecată compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*

Oxana Parfeni

Gheorghe Stratulat, *Judecători*

constată următoarele:

ÎN FAPT:

1. La 11 august 2017, Zambilovici Lidia, Zambilovici Iosif și Djulai Elena s-au adresat în judecată cu cerere împotriva lui Agheev Dmitrii, intervenient accesoriu executorul judecătoresc Furdui Ion, solicitând inițial anularea procesului-verbal din 01 august 2017, interzicerea executorului judecătoresc Furdui Ion și creditorului Agheev Dmitrii de a trece pe teren fără acordul Lidiei Zambilovici, interzicerea executorului judecătoresc Furdui Ion de a transmite creditorului bunurile imobile, recunoașterea Elenei Djulai și Zambilovici Iosif proprietari ai construcției.

2. Pe parcursul procesului, reclamanții au modificat și au completat acțiunea de mai multe ori pe parcursul anilor, inițial a fost examinată ca cerere de contestare a acțiunilor executorului judecătoresc, conform procedurii respective, și s-a pronunțat acte de dispoziție sub formă de încheiere, cu o singură cale de atac. Aceasta în pofida faptului, că cererea cuprindea inclusiv pretenții, care urmau a fi examinate în procedură generală, contencioasă. Ulterior cererea a fost modificată de mai multe ori. Cauza a fost rejudecată de câteva ori.

3. Prin decizia din 15 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost admis recursul declarat de Zambilovici Lidia, Zambilovici Iosif și Djulai Elena, casată încheierea din 21 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, cu restituirea cauzei la rejudecare în aceeași instanță, în alt complet de judecată, menționând că instanța de fond urmează să determine, care pretenții se examinează prin prisma Codului de executare și care în procedură contencioasă, or, prin cererea de concretizare se cere anularea înregistrărilor efectuate în Registrul bunurilor imobile (f.d.60-68, vol.IV).

4. Prin încheierea din 03 octombrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, menținută prin decizia din 14 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a dispus examinarea pretențiilor formulate de Djulai Elena și Zambilovici Iosif în partea ce ține de anularea înregistrării în Registrul bunurilor imobile ***** sub nr. ***** din 17 august 2017 a procesului-verbal privind remiterea către creditor a bunurilor imobile întocmit în conformitate

cu art.155 Codul de executare, de către executorul judecătoresc Furdui Ion la 01 august 2017 și anularea înregistrării în Registrul bunurilor imobile ***** din 01 septembrie 2017 a sechestrului aplicat asupra lotului de pământ, situat în *****, nr.cadastral *****, a cărui valoare de piață constituie ***** de lei, într-un proces aparte, în această parte cauza a fost redistribuită, în mod aleatoriu, unui alt judecător (f.d.83-85, vol.IV). S-a reținut spre examinare alte capete de cerere ale contestatarilor Zambilovici Lidia, Zambilovici Iosif și Djulai Elena, pe care le-a examinat, în procedura contestării actelor executorului judecătoresc, în baza Codului de executare.

5. Prin încheierea din 24.10.2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru s-a acceptat spre examinare cererea depusă de Djulai Elena și Zambilovici Iosif împotriva lui Agheev Dmitrii, intervenient accesoriu executorul judecătoresc Furdui Ion privind anularea înregistrării în Registrul bunurilor imobile ***** sub nr. ***** din 17 august 2017 a procesului-verbal privind remiterea către creditor a bunurilor imobile întocmit în conformitate cu art.155 din Codul de executare, de către executorul judecătoresc Furdui Ion la 01 august 2017 și, anularea înregistrării în Registrul bunurilor imobile ***** din 01 septembrie 2017 a sechestrului aplicat asupra lotului de pământ, situat în *****, nr.cadastral *****, a cărui valoare de piață constituie ***** de lei. S-a dispus atragerea în proces a Lidiei Zambilovici în calitate de intervenient accesoriu. (f.d.87-89, vol.IV).

6. La 23.05.2023, prezenta cauză a fost repartizată în mod aleatoriu judecătorului Țurcan Maria (f.d.145, vol.IV).

7. Prin încheierea protocolară din 08.02.2024 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru a fost atras în proces, în calitate de intervenient accesoriu, IP „Cadastrul bunurilor imobile” (f.d.191,verso vol.IV).

8. În prezenta cauză, calitatea procesuală de reclamantă o au Djulai Elena și Zambilovici Iosif, calitatea procesuală de pârît o are Agheev Dmitrii, iar calitatea procesuală de intervenient accesoriu o are executorul judecătoresc Furdui Ion, Zambilovici Lidia și IP „Cadastrul bunurilor imobile”.

9. Astfel, prin cererea de concretizare din 22.09.2017, reclamantii Djulai Elena și Zambilovici Iosif (dar și Zambilovici Lidia, care, în acest proces are calitatea procesuală de intervenient accesoriu) au solicitat anularea procesului-verbal al executorului judecătoresc Furdui Ion din data de 01 august 2017 privind remiterea către creditor a bunurilor imobile; a-i interzice lui Agheev Dmitrii și executorului judecătoresc Furdui Ion de a înregistra în Registrul bunurilor imobile procesul-verbal din 01 august 2017 și înregistrarea transmiterii lui Agheev Dmitrii a obiectelor în temeiul acestui proces-verbal; în cazul înregistrării în Registrul bunurilor imobile a procesului-verbal din data de 01 august 2017, să fie anulat ca prematur (ilegal

la această etapă) (f.d.88, vol.I). Ulterior, prin cererea de concretizare depusă la 03.10.2017, reclamantii au solicitat interzicerea lui Agheev Dmitrii și executorului judecătoresc Furdui Ion de a înregistra în Registrul bunurilor imobile procesul-verbal din 01 august 2017 și înregistrarea transmiterii lui Agheev Dmitrii a obiectelor în temeiul acestui proces-verbal; în cazul înregistrării în Registrul bunurilor imobile a procesului-verbal din data de 01 august 2017, să fie anulat ca prematur (ca fiind ilegal) (f.d.106-107, vol.I). Ulterior, prin cererea de completare a cererii de chemare în judecată, depusă la 26.10.2020, reclamantii Djulai Elena și Zambilovici Iosif (dar și Zambilovici Lidia, care, în acest proces are calitatea procesuală de intervenient accesoriu), au solicitat, anularea înregistrării în Registrul bunurilor imobile ***** sub nr. ***** din 17 august 2017 a procesului-verbal privind remiterea către creditor a bunurilor imobile întocmit în conformitate cu art.155 Codul de executare, de către executorul judecătoresc Furdui Ion la 01 august 2017 și anularea înregistrării în Registrul bunurilor imobile ***** din 01 septembrie 2017 a sechestrului aplicat asupra lotului de pământ, situat în *****, nr.cadastral *****, a cărui valoare de piață constituie ***** de lei. Anume aceste două capete de pretenții constituie obiectul examinării în prezenta cauză civilă, în ordinea procedurii generale, contencioase (, f.d.25-29, vol.II).

10. La 14.04.2022, reclamantii au depus supliment la cererea de concretizare, însă toate circumstanțele indicate în acest supliment, se refereau la pretenția despre anularea procesului-verbal din 01 august 2017 (f.d.71-73, Vol.IV).

11. La 27.04.2022, reclamantii au mai depus supliment la cererea de concretizare (f.d.74-78, Vol.IV), invocând circumstanțe de drept, care justifică anularea procesului-verbal din 01 august 2017.

12. În contextul reținut, reclamantii Djulai Elena și Zambilovici Iosif solicită anularea înregistrării în Registrul bunurilor imobile ***** sub nr. ***** din 17 august 2017 a procesului-verbal privind remiterea către creditor a bunurilor imobile întocmit în conformitate cu art.155 Codul de executare, de către executorul judecătoresc Furdui Ion la 01 august 2017; anularea înregistrării în Registrul bunurilor imobile ***** din 01 septembrie 2017 a sechestrului aplicat asupra lotului de pământ, situat în *****, nr.cadastral *****, a cărui valoare de piață constituie ***** de lei.

13. La 27.04.2022, reclamantii au mai depus supliment la cererea de concretizare (f.d.74-78,Vol.IV), solicitând că în situația în care unul dintre reclamantii nu se va prezenta în ședința de judecată, cauza să fie examinată în lipsa acestui reclamant (f.d.74-78,Vol.IV).

14. Prin hotărârea din 30 aprilie 2024 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru a fost respinsă ca neîntemeiată acțiunea depusă de Zambilovici Iosif și Djulai Elena.

15. La 12 iunie 2024, Djulai Elena, Zambilovici Iosif și Zambilovici Lidia au declarat apel, solicitând repunerea în termenul de apel, admiterea apelului, casarea integrală a hotărârii din 30 aprilie 2024 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, cu remiterea cauzei spre rejudecare în instanța de fond.

16. Prin încheierea din 26 noiembrie 2024 a Curții de Apel Chișinău, în temeiul art.369 alin.(1) lit.b) CPC, s-a respins cererea privind repunerea în termenul de apel și restituit apelul declarat de Djulai Elena, Zambilovici Iosif și Zambilovici Lidia, ca fiind depus în afara termenului legal, iar instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS ȘI SOLICITĂRILE RECURENTULUI

17. La 06 ianuarie 2025, prin intermediul oficiului poștal, Djulai Elena, Zambilovici Iosif și Zambilovici Lidia au declarat recurs împotriva încheierii din 26 noiembrie 2024 a Curții de Apel Chișinău, ulterior la 17 martie 2025 și 21 martie 2025, au depus suplimente la recurs, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii contestate, cu soluționarea prin decizie problema respectivă, cu repunerea în termenul de apel.

18. În susținerea recursului reclamanții au invocat că soluția instanței de apel este pripită și eronată, fără să țină cont de faptul că, la 15 aprilie 2024 a depus în instanța de fond o cerere, înregistrată cu nr.05-3/3-161999, prin care au cerut să fie amânată ședința de judecată stabilită pentru 30 aprilie 2024, după data de 10 iunie 2024, întrucât Djulai Elena și Zambilovici Iosif trebuiau de urgență să plece peste hotarele țării, la tratament, și abia la 30 mai 2024 au recepționat dispozitivul hotărârii din 30 aprilie 2024 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru. La 10 iunie 2024, au înregistrat la Judecătoria Chișinău, sediul Centru o cerere la care au anexat dovada că în perioada 17 aprilie 2024 – 28 mai 2024 Djulai Elena și Zambilovici Iosif nu s-au aflat în țară, fiind la tratament medical și reabilitare. Consideră că culpa că au omis termenul de declarare a apelului îi revine primei instanțe care a respins cererea de amânare a ședinței și a examinat cauza în absența lor, încălcându-le dreptul la un proces echitabil.

19. De asemenea, instanța de apel nu a citat participanții la proces la ședința de judecată, lipsindu-i de dreptul de a se apăra.

20. La 17 februarie 2025, executorul judecătoresc Furdui Ion a depus referință (explicație) la recursul declarat de Djulai Elena, Zambilovici

Iosif și Zambilovici Lidia, invocând că procedurile de executare, pe marginea cărora calitatea de debitor a deținut-o Zambilovici Lidia, au fost încetate în legătură cu faptul că debitorul respectiv și creditorul Agheev Dmitrii la 27 decembrie 2024 au încheiat contract de vânzare-cumpărare, potrivit căruia bunurile imobile care constituiau obiectul litigiului, amplasate în *****, au fost vândute, iar în rezultatul tranzacției, debitorul a achitat datoria față de creditor, prin urmare, a decăzut necesitatea efectuării evacuării debitorului, precum și finalizată procedura, cu transmiterea bunurilor imobile, construcțiile amplasate pe terenul de la adresa nominalizată.

21. În contextul enunțat, executorul judecătoresc Furdui Ion a solicitat respingerea recursului declarat de Djulai Elena, Zambilovici Iosif și Zambilovici Lidia, cu menținerea încheierii contestate.

22. Alte referințe nu au fost depuse.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

23. Articolul 424 alin.(2) din Codul de procedură civilă prevede că:
„(2) Curtea Supremă de Justiție examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de către curțile de apel.”

24. Articolul 425 din Codul de procedură civilă statuează că:
„Termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.”

25. Articolul 426 alin.(3) din Codul de procedură civilă stipulează că:

„ (3) Recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copieii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.”

26. Articolul 427 lit.a) din Codul de procedură civilă relevă că:
„Instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept:
a) să respingă recursul și să mențină încheierea.”

27. Articolul 236 alin.(5) lit.b) din Codul de procedură civilă prevede că:

„(5) Instanța de judecată va întocmi hotărârea integrală dacă: b) participanții la proces, în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, depun cerere de apel.”

28. Articolul 362 alin.(1) și (3) din Codul de procedură civilă indică că:

„(1) Termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

(3) Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art.116.”

29. Articolul 369 alin.(1) lit.b) din Codul de procedură civilă indică că:

„(1) Instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă: b) apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.”

30. Articolul 100 alin.(1) din Codul de procedură civilă reglementează că:

„(1) Cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc, la adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată sau înregistrată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară.”

31. Articolul 102 alin.(4¹) din Codul de procedură civilă prevede că:

„(4¹) Participanții la proces înștiințați în mod legal o dată nu pot invoca necitarea lor pentru efectuarea actelor de procedură la o dată ulterioară.”

32. Articolul 205 alin.(4) din Codul de procedură menționează că:

„(4) Dacă instanței judecătorești nu i s-a comunicat motivul neprezentării în ședință de judecată a participantului la proces citat legal sau *dacă instanța consideră neîntemeiat motivul neprezentării, cauza se examinează în absența acestuia.*”

33. Articolul 110 din Codul de procedură civilă statuează că:

„Termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.”

34. Articolul 111 alin.(1) din Codul de procedură civilă învederează că:

„(1) Actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege.”

35. Articolul 113 din Codul de procedură civilă prevede că:

„Dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.”

36. Articolul 116 alin.(1) și (3) din Codul de procedură civilă indică că:

„(1) Persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță.

(3) La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).”

37. Articolul 56 alin.(2) și (3) din Codul de procedură civilă stipulează că:

„(2) Participanții la proces se bucură de drepturi procesuale egale și au obligații procesuale egale, cu unele excepții stabilite de lege în dependență de poziția pe care o ocupă în proces.

(3) Participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.”

38. Articolul 61 alin.(1) din Codul de procedură civilă reglementează că:

„(1) Părțile sunt obligate să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale.”

39. Articolul 10 alin.(1) din Codul de procedură civilă prevede că:

„(1) Sancțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural.”

MOTIVAREA INSTANȚEI DE RECURS:

40. Cu referire la termenul de depunere a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că Curtea de Apel Chișinău a emis încheierea contestată la *26 noiembrie 2024*.

41. Din actele cauzei rezultă că copia încheierii contestate a instanței de apel a fost expediată la *13 decembrie 2024*, la adresa de domiciliu al recurenților Djulai Elena, Zambilovici Iosif și Zambilovici Lidia, (*****) , fapt ce rezultă din scrisoarea de expediere a actului judecătoresc anexată la dosar (f.d.51, vol.V) și recepționată de către ultimii la *23 decembrie 2024* (f.d.56, vol.V).

42. Prin urmare, recursul declarat la *06 ianuarie 2025*, prin intermediul oficiului poștal, de către Djulai Elena, Zambilovici Iosif și Zambilovici Lidia, se consideră depus în interiorul termenului legal prevăzut la art.425 CPC.

43. Din actele cauzei rezultă că la *30 aprilie 2024*, Judecătoria Chișinău, sediul Centru a pronunțat, în ședință publică, hotărârea, prin care a respins ca neîntemeiată acțiunea depusă de Djulai Elena și Zambilovici Iosif.

44. Potrivit informației de pe Portalul Național al Instanțelor de Judecată, la *30 aprilie 2024*, Judecătoria Chișinău, sediul Centru a publicat pe pagina sa web: <https://jc.instante.justice.md>, la compartimentul „Hotărârile instanței”, dispozitivul hotărârii din *30 aprilie 2024*.

45. Prin urmare, termenul de *30 de zile* prevăzut la art.362 alin.(1) din Codul de procedură civilă, de declarare a apelului, a început să curgă din data de *01 mai 2024*, ziua imediat următoare de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, care a expirat la data de *30 mai 2024* (joi) inclusiv.

46. Nefiind de acord cu soluția primei instanțe, la *12 iunie 2024*, Djulai Elena, Zambilovici Iosif și Zambilovici Lidia au declarat apel împotriva hotărârii din *30 aprilie 2024* a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând repunerea în termenul de apel, admiterea apelului, casarea

integrală a hotărârii primei instanțe, cu remiterea cauzei spre rejudecare în instanța de fond.

47. În susținerea cererii de repunere în termenul de apel, apelanții Djulai Elena, Zambilovici Iosif și Zambilovici Lidia au invocat că prin cererea din 15 aprilie 2024 au solicitat primei instanțe amânarea ședinței de judecată stabilită pentru 30 aprilie 2024, după data de 10 iunie 2024, din motiv că în perioada 17 aprilie 2024 – 28 mai 2024, Djulai Elena însoțită de Zambilovici Iosif, nu se vor afla în țară, plecând la tratament și reabilitare, iar la 30 mai 2024 au recepționat cu aviz recomandat copia dispozitivului hotărârii din 30 aprilie 2024 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

48. Drept consecință, Curtea de Apel Chișinău prin încheierea din 26 noiembrie 2024, în temeiul art.369 alin.(1) lit.b) CPC, a respins cererea privind repunerea în termenul de apel și a restituit apelul declarat de Djulai Elena, Zambilovici Iosif și Zambilovici Lidia, ca fiind depus în afara termenului legal, iar instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

49. Verificând circumstanțele cauzei în raport cu normele de drept precitate supra și argumentele invocate în recurs, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră justă soluția instanței de apel de respingere a cererii privind repunerea în termenul de apel și de restituire a cererii de apel ca fiind depusă tardiv, întrucât aceasta a fost depusă de Zambilovici Iosif, Djulai Elena și Zambilovici Lidia peste termenul legal de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii prevăzut la art.362 alin.(1) din Codul de procedură civilă. Or, după cum rezultă din actele cauzei dispozitivul hotărârii a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru a fost pronunțat la 30 aprilie 2024, iar cererea de apel a fost depusă de recurenții/apelanți abia la 12 iunie 2024, pe când termenul-limită de declarare al apelului a expirat încă la 30 mai 2024.

50. Reieșind din prevederile art.116 din Codul de procedură civilă precitate supra, termenul de declarare a apelului poate fi restabilit dacă persoanele îndreptățite solicită prin cerere acest lucru. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului de procedură. Totodată, prin prisma jurisprudenței CEDO, nemotivarea de către instanță a temeiurilor de repunere a apelului în termen sau repunerea neîntemeiată în termenul de apel reprezintă o încălcare a dreptului la un proces echitabil.

51. Deși, apelanții Zambilovici Iosif, Djulai Elena și Zambilovici Lidia au solicitat repunerea în termen a actului de procedură, totuși contrar prevederilor art.116 CPC, nu au prezentat probe suficiente de justificate ce ar confirma faptul imposibilității depunerii apelului în termenul de atac prevăzut de lege.

52. Nu pot fi reținute argumentele recurenților/apelanți precum că la 15 aprilie 2024 au depus în instanța de fond o cerere, înregistrată cu nr.05-

3/3-161999, prin care au cerut să fie amânată ședința de judecată stabilită pentru 30 aprilie 2024, după data de 10 iunie 2024, întrucât Djulai Elena și Zambilovici Iosif trebuiau de urgență să plece peste hotarele țării, la tratament, și abia la 30 mai 2024 au recepționat dispozitivul hotărârii din 30 aprilie 2024 a Judecătoria Chișinău, sediul Centru. La 10 iunie 2024, au înregistrat la Judecătoria Chișinău, sediul Centru o cerere la care au anexat dovada că în perioada 17 aprilie 2024 – 28 mai 2024, Djulai Elena și Zambilovici Iosif nu s-au aflat în țară, fiind la tratament medical și reabilitare, deoarece sunt în esență declarative.

53. La acest aspect, Completul de judecată remarcă că la actele cauzei cert se atestă că recurenții/apelanți Zambilovici Iosif, Djulai Elena și Zambilovici Lidia au cunoscut despre ședința Judecătoria Chișinău, sediul Centru fixată pentru data de 30 aprilie 2024 (când s-a pronunțat dispozitivul hotărârii contestate), fapt ce rezultă din procesul-verbal al ședinței de judecată din 08 februarie 2024 și recipisa semnată de către participanții la proces, inclusiv de către Zambilovici Iosif, Djulai Elena (f.d.190-192, vol.IV). Mai mult ca atât, la 12 aprilie 2024, Zambilovici Iosif, Djulai Elena și Zambilovici Lidia au depus cerere de concretizare, din care rezultă că aceștia sigur cunosc despre ședința fixată pentru 30 aprilie 2024 (f.d.211-214, vol.IV).

54. Totodată, la 15 aprilie 2024, Djulai Elena a depus la Judecătoria Chișinău, sediul Centru cerere, prin care a solicitat amânarea ședinței de judecată preconizată pentru data de 30 aprilie 2024, după data de 10 iunie 2024, invocând drept motiv că la moment i-a fost prescris un tratament medical care va dura aproximativ o lună și jumătate până la două luni, menționând că probe în acest sens le va prezenta la ședința următoare (f.d.215, vol.IV).

55. În cadrul ședinței de judecată din 30 aprilie 2024, prima instanță - Judecătoria Chișinău, sediul Centru, soluționând cererea din 15 aprilie 2024 depusă de reclamanta Djulai Elena, a dispus respingea acesteia și continuarea examinării cauzei în lipsa reclamantei Djulai Elena, considerând-o ca fiind nejustificată prin probe concludente, care ar demonstra eventualele prescrieri medicale pentru sănătatea acesteia, mai mult ca atât, ședința de judecată pentru data de 30 aprilie 2024 a fost stabilit din timp cu acordul în prealabil al reclamantei Djulai Elena. Afară de aceasta, prezenta cauză se află pe rolul instanței judecătorești din anul 2017, iar ultima de nenumărate ori a atras atenția instanței cu privire la durata excesivă de examinare (f.d.244-245, vol.IV). Zambilovici Iosif și Zambilovici Lidia, fiind legal citați, nu s-au prezentat la ședința din 30 aprilie 2024, din motive necunoscute instanței de judecată (f.d.192, 244 verso, vol.IV).

56. Aici, sunt relevante prevederile art.102 alin.(4¹) din Codul de procedură civilă, care cert și imperativ statuează că, participanții la proces înștiințați în mod legal o dată nu pot invoca necitarea lor pentru efectuarea

actelor de procedură la o dată ulterioară. Or, participanții la proces înștiințați în mod legal o dată nu pot invoca necitarea lor pentru efectuarea actelor de procedură la o dată ulterioară, dar să se intereseze, la intervale rezonabile de timp, de soarta dosarului respectiv, pentru a nu omite termenul de atac.

57. În acest context, nu poate fi reținut nici argumentul recurenților precum că culpa că au omis termenul de declarare a apelului îi revine primei instanțe care a respins cererea de amânare a ședinței și a examinat cauza în absența lor, încălcându-le dreptul la un proces echitabil, în contextul în care acesta vine în contradicție cu suportul probator prezent la actele cauzei.

58. Urmare a evenimentelor enunțate, rezultă că Zambilovici Iosif, Djulai Elena și Zambilovici Lidia nu au prezentat probe incontestabile instanței de apel ce ar indica aflarea lor într-o veritabilă imposibilitate de a efectua actul de procedură în interiorul termenului de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii (30 aprilie 2024) prevăzut la art.362 alin.(1) din Codul de procedură civilă (care a expirat la 30 mai 2024), adresându-se cu apel abia aproximativ la 12 iunie 2024.

59. Cu atât mai mult, Judecătoria Chișinău, sediul Centru a publicat pe pagina sa web dispozitivul hotărârii, în aceiași zi când a fost pronunțat și anume, la 30 aprilie 2024, informație accesibilă publicului larg.

60. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că dreptul de atac cu apel nu este un drept absolut, dar este restricționat de către legiuitor prin impunerea la art.362 CPC a unui termen-limită de efectuare a actului de procedură acesta fiind de 30 de zile care curge *de la data pronunțării dispozitivului hotărârii* (dacă legea nu prevede altfel), dar nu de la data recepționării (comunicării) actului judecătoresc sau încetării circumstanțelor care au dus la omiterea termenului de procedură.

61. La acest capitol Completul de judecată consideră că instanța de apel just a aplicat în speță dispozițiile art.56 alin.(3) și art.61 alin.(1) din Codul de procedură civilă, care expres statuează că participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale, în contextul în care Zambilovici Iosif, Djulai Elena și Zambilovici Lidia, cunoscând cu certitudine faptul că instanța de fond urmează să se pronunțe pe marginea litigiului dat la data de 30 aprilie 2024, trebuiau să depună maximă diligență și să se intereseze la intervale rezonabile de timp de soarta dosarului respectiv, pentru a nu omite termenul legal de atac al hotărârii primei instanțe, în caz de dezacord cu soluția pronunțată.

62. Este irelevant și argumentul recurenților precum că instanța de apel nu a citat participanții la proces la ședința de judecată, lipsindu-i de dreptul de a se apăra, or, la etapa primirii pe rol a cererii de apel, instanța de apel verifică dacă cererea de apel întrunește exigențele prevăzute de lege, inclusiv sub aspect procedural, fără înștiințarea participanților la proces.

63. Completul de judecată remarcă că în recurs, recurenții au prezentat confirmări de la Inspectorul General al Poliției de Frontieră

nr.35/13-2462 și nr.35/13-2457 din 20 martie 2025 din care rezultă că Djulai Elena și Zambilovici Iosif în perioada 17.04.2024 – 28.05.2024 nu s-au aflat pe teritoriul Republicii Moldova, însă această informație nu justifică motivul pentru care au solicitat anterior amânarea ședinței în prima instanță și ulterior repunerea în termenul de apel, și anume urmare a tratamentului medical și reabilitare, nefiind anexate înscrisuri probatorii în acest sens cu prescripțiile medicale, dimpotrivă, având în vedere că cauza se examinează din anul 2017, se deduce un abuz în folosirea drepturilor procedurale de către ultimii, urmărind de fapt un scop ascuns de tergiversare nejustificată a procesului, inducerea în eroare a instanțelor judecătorești și îngreunarea sarcinii de lucru a instanțelor judecătorești. Mai mult ca atât, ședința de judecată din 30.04.2024 a fost stabilită de prima instanță, cu mult înainte, cu consimțământul recurenților/apelanți Djulai Elena și Zambilovici Iosif, încă la data de 08.02.2024, fiind prezenți la ședința de judecată, care au semnat în acest sens și o recipisă, prin care s-au obligat să asigure prezența lor la ședința de 30.04.2024.

64. Potrivit jurisprudenței CEDO (*cauza Bodiu v. Republica Moldova, cererea nr.7516/10, hotărârea din 18 iunie 2019*), Curtea a notat că sistemele legale a diferitor state membre prevăd posibilitatea extinderii termenului limită, în cazul în care există motive valabile în acest sens. În același timp, dacă termenul limită pentru un recurs este extins după o perioadă considerabilă de timp și pentru motive care nu par să fie persuasive, această decizie poate încălca principiul securității raporturilor juridice. Curtea a recunoscut că este în primul rând la discreția instanțelor naționale să decidă în privința extinderii termenului limită pentru declararea unui recurs, însă această discreție nu este nelimitată. Instanțelor li se cere să aducă motive. Unul din motive poate fi, de exemplu, omisiunea autorităților de a informa părțile despre decizia adoptată în privința cauzelor acestora. Chiar atunci, totuși, posibilitatea extinderii nu poate fi nelimitată, din moment ce părțile trebuie să i-a măsuri în intervale rezonabile de timp pentru a afla despre progresul procedurilor judiciare despre care aceștia cunosc. În fiecare caz, instanțele naționale trebuie să verifice dacă motivele privind extinderea termenului limită pentru recurs poate să justifice ingerința în principiul res judicata, în special dacă legislația națională nu limitează discreția fie în ceea ce privește timpul sau motivele pentru extinderea termenului limită (*cauza Ponomaryov v. Ucraina, nr.3236/03, §§ 41, 03 aprilie 2008*). Curtea a notat că H. în cererea sa de recurs nu a explicat ce l-a împiedicat să afle despre decizie mai devreme, sau mențiunea dacă a încercat să afle despre progresul procedurilor în apel inițiate de el. În aceste circumstanțe, Curtea a considerat că prin admiterea recursului lui H. după scurgerea unei perioade considerabile de timp și în absența vreunei explicații plauzibile de ce nu a făcut-o mai devreme, a adus la zero tot procesul judiciar, care s-a finalizat cu o decizie definitivă și executorie și astfel a constituit res judicata.

65. Astfel, Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa de referință promovează cu consecvență cu titlu de principiu *obligația părților de a se interesa de soarta procesului în situația în care ele au fost înștiințate despre inițierea și desfășurarea acestuia* și de a-și proteja drepturile sale de acces la instanță (cauza Van Harn vs. Germania, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007).

66. Completul de judecată subliniază că respectarea termenelor legale constituie o obligație pozitivă a părților și are menirea să asigure buna funcționare a justiției, iar repunerea în termen poate fi admisă doar în cazurile expres prevăzute de lege și doar în situația în care partea când înaintează o cerință de repunere în termen, o justifică prin probe pertinente și admisibile în temeiul art.116 și art.362 din Codul de procedură civilă, prin care s-ar dovedi că omiterea termenului a fost cauzată din motive întemeiate. În caz contrar, admiterea spre examinare a unui apel tardiv, poate duce inevitabil la încălcarea principiului securității raporturilor juridice garantat de art.6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

67. Date fiind cele enunțate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră ca fiind legală și întemeiată încheierea din 26 noiembrie 2024 emisă de Curtea de Apel Chișinău.

68. Se accentuează că o asemenea soluție este compatibilă cu standardele înserate în textul art.6§1 din CEDO, încuviințarea exercitării unei căi ordinare de atac în urma rămânerii definitive a actului jurisdicțional valabil adoptat în lipsa unor circumstanțe fundamentale și obligatorii, ar însemna de fapt încălcarea principiului securității raporturilor juridice și a drepturilor celorlalte părți la un proces echitabil.

69. Alte argumente invocate de recurenți sunt irelevante în măsura în care nu justifică în niciun fel neîndeplinirea actului de procedură în interiorul termenului prevăzut de lege, în condițiile în care participanților la proces le revine obligația pozitivă de a se interesa de soarta procesului, care au fost înștiințate despre inițierea și desfășurarea acestuia, întru protejarea drepturile sale de acces la instanță.

70. Din considerentele menționate, și având în vedere că încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, iar argumentele invocate de recurenți sunt neîntemeiate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează de a respinge recursul și de a menține încheierea instanței de apel.

71. În conformitate cu art.427 lit.a) și art.428 din Codul de procedură civilă,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI:

Respinge recursul declarat de Zambilovici Iosif, Djulai Elena și Zambilovici Lidia.

Menține încheierea din 26 noiembrie 2024 a Curții de Apel Chișinău, emisă în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Zambilovici Iosif și Djulai Elena împotriva lui Agheev Dmitrii, intervenienți accesorii executorul judecătoresc Furdui Ion, Zambilovici Lidia și Instituția Publică „Cadastru bunurilor imobile” cu privire la anularea înregistrării în Registrul bunurilor imobile a procesului-verbal și a sechestrului aplicat asupra lotului de pământ.

Decizia este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Oxana Parfeni

Gheorghe Stratulat